

Kestävä Rakentaminen -klusteri

Antti Sirkka, insinööri (AMK), projektipäällikkö, ACE -tutkimusryhmä, Teollisuuden ja luonnonvarojen osaamisala, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: verkostot, kestävä rakentaminen, hankkeet

Arktisen Kestävän Rakentamisen verkosto -esiselvityshanke (myöh. ASBN) käynnistyi syksyllä 2016 ja oli mukana Rovaniemellä 1.12.2016 pidetyn Kestävä Rakentaminen -seminaarin järjestelyissä. Hanketoimijoiden organisoitumisen jälkeen hanketta alettiin toteuttaa yhdessä hankekumppani Digipolixen kanssa vuoden alusta 2017. Hankkeen tavoitteena on löytää maakunnan rakennussektorille yhteistyömalli, jonka avulla edistetään kestävä rakentamisen käytäntöjen ja tietouden leviämistä sekä ennakoidaan rakennusalan tulevaisuutta. Hankkeen taustalla on globaali kehitys, kiinnostus ja tarve kestävä rakentamisen ratkaisuiden kehittymiselle ja käyttöönotolle. Esiselvityshankkeessa määritellään erilaisten toimijoiden intressit ja valmius osallistua verkostotoimintaan, tarkastellaan mahdollisuuksia verkostotoiminnan käynnistämiseksi, hahmotellaan toimintamallia ja tavoitteita sekä haetaan kokemuksia digitaalisten alustojen käytöstä toimijoiden välisen vuorovaikutuksen lisäämiseksi.

ASBN-hankkeen selkeästi tärkein toimenpide oli verkoston potentiaalisten toimijoiden tarvekartoitus. Tarvekartoitusta varten tuli kuitenkin valmistautua hyvin, joten pyrimme määrittelemään aihepiirin mahdollisimman hyvin ja selkeästi, sekä keräämään kohderyhmästä kontaktilistan viestintää ja yhteydenottoja varten. Kestävän rakentamisen määritelmä on

erittäin laaja ja monisäikeinen, lisäksi asioita voidaan katsoa monestakin eri näkökulmasta. Tämän vuoden aikana tehtyjen useiden määrittelyjen, keskusteluiden ja tapahtumien perusteella olemme muodostaneet kestävästä rakentamisesta kuvan 1 mukaisen tiivistyksen.

Kuva 1 Kestävän rakentamisen –määritelmä

Kestävä rakentaminen kostuu kolmesta eri näkökulmasta eli sosiaalisesta, taloudellisesta ja ekologisesta kestävydestä, näitä läpileikkaava teema on rakentamisen elinkaariajattelu, jonka lisäksi kestävästä rakentamisesta voidaan todentaa erilaisten mittareiden avulla.

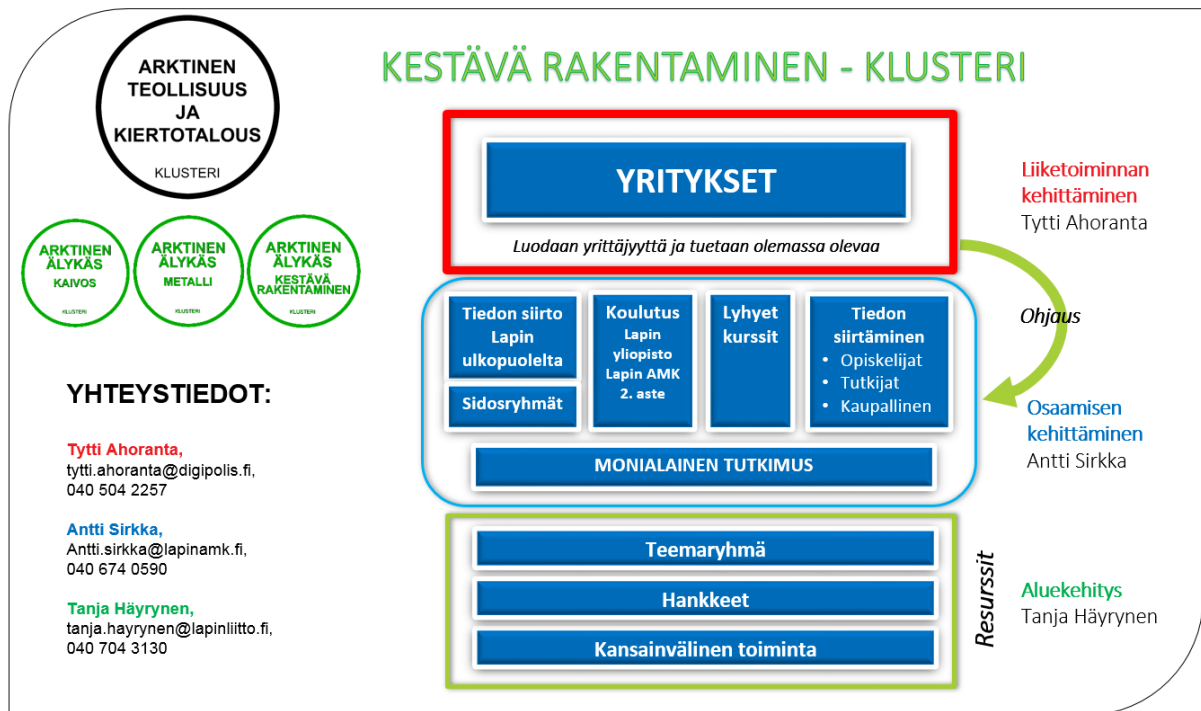
Verkoston osapuolten tarvekartoitus toteutettiin keväällä 2017, tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää potentiaalisten toimijoiden tarpeita, kiinnostuksen kohteita ja valmiutta osallistua verkostotoimintaan. Tarvekartoitus aloitettiin haastattelemalla maakunnan rakennus- ja kiinteistöalan toimijoita. Haastattelututkimukseen kontaktoitiin noin 70 toimijaa, joista 40 haastateltiin puhelimesta tai tapaamisissa. Tämän lisäksi toteutettiin sähköinen kyselytutkimus, joka lähetettiin noin 300 toimijalle, vastauksia saatiin 65 kpl. Tutkimukseen osallistuneet noin 100 toimijaa jakaantuivat melko tasaisesti tilaajiin/käyttäjiin, rakennuttajiin, suunnittelijoihin, urakoitsijoihin, viranomaisiin sekä muihin toimijoihin. Yleisesti ottaen verkostotoiminta sai positiivisen vastaanoton ja toimijat keskustelivat mielellään aiheesta. Verkosto kiinnostaa suurinta osaa tutkimukseen osallistuneista, mutta isoimpana haasteena osallistumiseen on ajankäyttö. Tutkimuksen perusteella verkoston toimintamallin määrittelyssä tulisi korostua jäsenet yhteen kokoavat tapahtumat, toimijoiden välinen yhteistyö ja vuorovaikutus. Kuvassa 2 on esitetty kyselytutkimukseen vastanneiden mielestä tärkeimmät teemat, joihin verkoston toiminnan

tulisi painottua. Tutkimusraportti Arktisen kestävästä rakentamisesta verkoston osapuolten tarvekartoituksesta löytyy sähköisenä julkaisuna tästä [linkistä](#).

Kuva 2 Tärkeimmät teemat verkostotoiminnassa

Alkusyksystä aloitettiin Arktisen kestävästä rakentamisesta verkostolle toimintamallin ja tavoitteiden määrittely. Lapissa oli käynnissä myös toinen rakentamisen sektorille suuntaava verkosto, Lapin Liiton Arktinen biotalous –hanke ja sen koordinoima puurakentamisen teemaryhmä. Järjestimme yhteistyöpalaverin, jonka tavoitteena oli löytää verkostoille yhteinen toimintamalli ja tavoitteet paremman vaikuttavuuden ja näkyvyyden aikaansaamiseksi. Yhteisymmärrys löytyi helposti ja päätimme jatkaa yhtenä verkostona Kestävä Rakentaminen otsikon alla, puurakentamista unohtamatta. Lähes heti tämän jälkeen verkoston toimijoille avautui mahdollisuus käynnistää klusteritoiminta olemassa olevan Teollisuus ja Kiertotalous Klusterin alaklusterina. Kestävä Rakentaminen –klusteritoiminta käynnistettiin ja organisoitiin vastuuorganisaatioiden osalta alla olevan kuvan 3 mukaisesti.

Kuva 3 Klusterin organisoituminen

Kestävä Rakentaminen –Klusterin tarkoituksena on kehittää rakennussektorin yhteistyötä, osaamista ja toimintaa kestävän rakentamisen periaatteiden mukaisesti. Uusimman tiedon välittämisessä ja toimijoiden välisen yhteistyön parantamisessa hyödynnetään erilaisia tapahtumia. Klusterin toiminta on puolueetonta, asiantuntevaa ja läpinäkyvää, lisäksi etsitään aktiivisesti uusia avauksia ja rahoitusmahdollisuuksia verkoston jäsenten hanke-toiminnalle Suomessa ja ulkomailla. Lappi on kesästä 2017 asti ollut mukana EU-tasoisessa kestävän rakentamisen verkostossa ja ottanut Digipoloksen Tytti Ahorannan johdolla vetovastuun verkoston ekologisen rakentamisen teema-alueesta. Kestävän Rakentamisen –Klusterin tavoitteena on, että Lappi tunnetaan kestävän rakentamisen osaamisesta ja aktiivisesta kehitystyötä teeman edistämiseksi.

Klusterin jatkon kannalta on tärkeää, että mukaan saadaan mahdollisimman paljon erilaisia toimijoita ja erityisesti pk-yrityksiä. Klusterin toimintamallissa kerätään toimijat suunnittelemaan yhteistoimintaa kolme kertaa vuodessa, joului-, huhti- ja syyskuussa. Teemaryhmän kokouksissa suunnitellaan seuraavan vuosikolmanneksen tapahtumat ja toimenpiteet sekä tarkastellaan millä tavoin edellisellä jaksolla onnistuttiin. Kokousten välissä järjestetään klusteritapahtumia yhdessä jäsenten kanssa ja edistetään ajankohtaisia asioita. Arktisen kestävän rakentamisen verkosto –hanke päättyi helmikuussa 2018, mutta Lapin

AMKin osalta Kestävä Rakentaminen klusteritoiminnan kehittämistä jatketaan Älykkään Elinympäristön Teknologiat (ÄET) –hankekokonaisuuden puitteissa.

Mikäli kiinnostuit klusteritoiminnasta, ota rohkeasti yhteyttä kuvasta 3 löytyviin yhteyshenkilöihin.